

NOVALIS - A. SCHLEGEL - F. SCHLEGEL - TIECK

A JÉNAI ISKOLA

(antológia)

Populart füzetek, Nr. 53.

TARTALOM

NOVALIS

HIMNUSZOK AZ ÉJSZAKÁHOZ

LELKI ÉNEKEK

DALOK A *HEINRICH VON OFTERDINGEN*-BŐL

A KÁRBUNKULUS

A FÖLD URA

ASTRALIS

HA MAJD

BÁNYÁSZDAL

A HALOTTAK ÉNEKE

FÖLTÁMADÁS

A KÖLTEMÉNY

TIECKHEZ

ZÖLD SZÍNBE ÖLTÖZÖTT A RÉT

LÁTOK EMBEREKET ÉLNI

AUGUST WILHELM VON SCHLEGEL

ÚJ VÁGY

FRIEDRICH VON SCHLEGEL

A KÖLTŐ SZOKÁSA

TAVASSZAL

A KÖRÜLMÉNYEK

SZÍNJELKÉP

A KÖLTŐ

A BOKROK

A KÖLTŐ

ERDŐBEN

JÓ MEGMERÜLNI A TÁRS SZELLEMÉBEN

JOHANN LUDWIG TIECK

VÁGYAKOZÁS

ÉDES SEJTELEM

ERDŐBEN

ŐSZI DAL

ÉJ

AZ IFJÚ

KÉTSÉG

ZÖLD ÁRNY TAKAR ITT

BÁNAT

A TÜNDÉREK DALA

A SZERELMES

SUTTOGÓ SZELLŐ HA TÁMAD

FELISMERÉS

AZ ERDŐ

A FORRÁSOK

TRÉFA

HOLDVILÁGOS BŰVÖS ÉJ

A NAGYBÁCSI AZ UNOKAÖCSHÖZ

ELSŐ TALÁLKOZÁS

NOVALIS
(Friedrich von Hardenberg)
(1772-1801)

VÁLOGATOTT VERSEK

HIMNUSZOK AZ ÉJSZAKÁHOZ

1

Van-e olyan gondolkodó lény, aki körös-körül a tág tér valamennyi tüneményénél ne szeretné jobban a drága napvilágot - színeivel, sugaraival és felhőivel; ahogy szelíden mindenütt jelen van, mint ébresztő nappal. Mint az élet legbensőbb lelkét, lélegzi be a sosem pihenő csillagok óriásvilága, amint kék árjában táncolva úszik - lélegzi a szikrázó, sosem mozduló kő, az érző, nedvszívó növény, és a vad, izzó, sokformájú állat - de mindenekelőtt az értelmes szemű, röpke járású, gyöngéden zárt és hangban gazdag ajkú nagyszerű idegen. Mint a földi természet uralkodója, minden erőt soha nem szűnő változásra szólít, végtelen szövetségeket köt és old, és égi képe ott függ minden földi lény körül. - Egyedül jelenléte nyilatkoztatja ki a földi világ csodálatosságát.

Másfelé fordulok, a szent, kimondhatatlan és titokzatos éjszakához. Lent hever a világ - mély szakadékba merülve -, helye magányos és kopár. Mélységes honvágy sajdul a lélek húrjain. Harmatcsöppekben hullanék alá s vegyülnék el a hamuval. - Emlékezés távolai, ifjúság vágyai, gyermekkor könnyei, az egész hosszú élet kurta örömei, meddő reményei: úgy lengnek elő mind, szürke ruhában, mint esti köd naplemente után. Más tereken ütötte föl víg sátrait a fény. Hát sosem tér vissza gyermekeihez, akik ártatlan hittel várják?

Mi tör föl hirtelen a szív alól olyan sejtelmesen, és nyeli el a vágyakozás lágy levegőjét? Talán te is örömet találod, sötét Éjszaka, bennünk? Mit rejtasz köpenyed alatt, ami láthatatlan-hatálmasan a szívembe hatol? Drága balzsam csöpög kezedből, szilkéből mákony. Fölemeled a kedély béna szárnyát. Homályos és kimondhatatlan meg-indulás fog el - boldog rémülettel egy komoly arcot látok, szelíden, áhítattal hajlik felém, és végtelen folyondár fűtök alól elődereng az anya édes ifjúsága. Milyen szegényes és gyermekes előttem most a napvilág - milyen áldott, örvendetes a nap elbúcsúzása. - Tehát azért, mert az Éjszaka elfordítja tőled szolgálodat, azért szórtad tele világító golyókkal a végtelen teret, hogy hirdessék mindenható hatalmadat - visszatérésedet - eltávozásod idején. Csillogó csillagaidnál mennyebbek nekünk a végtelen szemek, amelyeket bennünk az Éj nyitott. Messzebbre látnak, mint fönt ama számlálhatatlan seregek leghalványabbjai - fény nélkül mélyen belátnak a szerető Kedélybe, amely mondhatatlan gyönyörrel tölt be egy magasabb teret. Jutalmul a világkirálynő, szent világok magasztos híradója, a boldog szerelem istájpja ad - ő küld el hozzám -, gyöngéd szerelmesem. - Éjszaka drága napja - s én fenn virrasztok - mert tiéd vagyok, és te az enyém - te rendelted életemmé az Éjt - emberré te avattál - szellemtűzzel emészd el testemet, hogy légi lényem veled mélyebben elvegyüljön, s akkor örökké tart a nászjé.

2

Mindig vissza kell térjen a reggel? Sosem ér véget földi hatalma? Boldogtalan sürgés-forgás emésztí el a szárnyas Éjszaka mennyei jöttét. Sosem fog örökkön égni a Szerelem titkos áldozata? A világossághoz mérték idejét; viszont időtlen és határtalan az Éjszaka uralma. - Örökké tart az álom. Áldott álom - ne túl kevésszer boldogítsd az Éjnek áldozókat. Csupán a balgák ismernek félre, csak ők nem tudnak az álom árnyékáról, amit minden igaz éjszaka jöttén irgalmasan fölénk borítasz. Nem éreznek meg téged a szőlő arany levében, a mandulafa bűvös olajában, s a mákony barna italában. Nem tudják, hogy te lebegsz a zsenge lány keble körül, hogy ölét te varázslod mennyé - nem sejtik, hogy eget nyitogatva te lépsz elő régi regékből, s a boldogultak otthonának a te kezében van a kulcsa, végtelen titkok hallgatag követe.

3

Amikor egyszer keserű könnyeket sírtam, amikor reményem fájdalomban föloldva szerte-foszlott, s magányosan álltam a kopár halmon, amely életem Fényalakját sötét és szűk üregbe zárta - magányosan, amilyen soha nem volt még magányos, mondhatatlan szorongástól leverten - erőtlenül, mint a nyomorúság rémképe már csak - Ahogy ott segítségért körülnéztem, s nem volt többé előre, se hátra, de végtelen vággyal csüggttem közben az elszálló, kihamvadt életem: akkor a kéklő messzeségből - hajdani boldogságom magasából lesuhamlott egy borzongató szürkület - és egyszerre letépte rólam a születés köteleit - a napvilág bilincseit. A föld minden nagyszerűsége eltűnt, és vele gyászom is - honvágyam új, mérhetetlen világba omlott - Éj mámore, menny szendere, rám harmatoztál - a környék lágyan fölemelkedett; ott lebegett fölötte bilincstelen, újszülött szellemem. Porfelhővé vált a halom - a felhőn át felém sugárzott a Kedves megdicsőült arca. Az örökkévalóság pihent a két szemében - megragadtam kezét, és könnyeimből csillogó eltéphetetlen kötelék lett. Évezredek húztak alá a messzeségbe, mint viharfelhők. Új életemnek ujjongó könnyeimmel áldoztam ott, a keblén. - Ez volt az első, egyetlen álom - s csak azóta hiszek örök, változhatatlan hittel az Éjszaka mennyországában, és fényében, aki a Kedves.

4

Most már tudom, mikor lesz az utolsó reggel - mikor nem úzi el többet a fény az Éjt s a szerelmet - mikor lesz örök, mikor lesz egyetlen végtelen Álom a szender. Mennyei fáradtság árad el bennem. - Hosszú és fárasztó a szentelt sírig a zarándokút, nehéz a kereszt. A kristályos hullámot, amint - köznapi lelkek számára észrevétlen - ott csobban a halom ölén, melynek lábánál megtörik a földi ár: aki e hullámot ízlelte már, aki állt már fönt a világ határhegyén, és átnézett az új hazába onnét, az Éjszaka lakóhelyére - az már valóban nem tér vissza többé a világ forgatagába, az országba, ahol a fény lakik, örök nyugalanságban.

Ott fent épít kunyhót magának, békekunyhóját, ott fent sóvárog és szeret, s néz oda túlra át, míg el nem jön minden órák közül a vágyva vágyott, s le nem ragadja őt a forrás kútfejéhez - fent a földszínen úszik a földi, viharok sodorják vissza semmivé, de amit szentté tett a szerelem illatése, rejtett utakon föloldódva a túlnani világba árad, és ott, akár az illatok, szendergő szerelmekkel elvegyül.

Most, fürge Fény, még munkára kelted azt, aki fáradt - boldog életet öntsz belém - de az emlékezés mohos emlékkövétől el nem csalogathatsz. Örömet mozgatom szorgosan kezem, és nézek körül mindenütt, ahová csak viszel - dicsérem teljes pompájú ragyogásod - figyelem fáradatlanul mestéri műveid szépséges láncolatát - szívesen nézem hatalmas, fényes Órad

értelmes útját - s kutatom az erők kimért arányát s a terek és idők csodálatos játékait. De lelkem lelke hű marad az Éjhez, és leányához, a teremő Szerelemhez. Te tán mutatsz nekem örökké hű szívet? Barátságos szeme, hogy rám ismerjen, van tán Napodnak? Megfogják vágyó kezemet csillagaid? Visszaadják talán lágy szorításomat, becéző szavamat? Te díszítetted Őt könnyű kontúrral és színekkel - vagy ő adott ékességednek magasabb és kedvesebb jelentést? Nyújt életed talán olyan mámort, olyan gyönyört, amelyben ott hullámszél a halál elragadtatása? Nem minden az Éj színét viseli, ami a szívet lelkesíti? Anyai keblén hordoz téged is, s minden fenségedet neki köszönheted. Magadba vesznél - szétoldódnál határtalan teredben, ha ő nem tartana, ha ő nem kötne meg, hogy melegíts és világot teremts a lángjaidal. Valóban voltam, mielőtt voltál volna - az Anya küldött húgaimmal, lakozni világodban, szentelni szerelemmel, hogy mindörökre megcsodált emlékművé legyen - és beültetni soha el nem hervadó virággal. Még nem értek meg az isteni gondolatok - Kinyilatkoztatásunk még csak kevés nyomot hagyott - Órád majd egyszer az idők végét jelzi, s leszel te is hozzánk hasonló: tele sóvárgással és áhítattal kihúnysz és meghalsz. Bennem, érzem, tevékenységed véget ért - égi szabadság, boldog visszatérés. Vad fájdalommal ismerem föl, hogy eltávolodtál hazánktól, hogy tusakszol az ősi és magasztos éggel. De hasztalan minden dühöd és tombolásod. Elégzetlenül áll a Kereszt - nemünk győzelmi zászlaja.

Odaátra szállok,
s ha kín sebez:
egykor sugárzó
kék ösztöke lesz.
Még egy kis idő, és
szabad leszek én,
mámorban fekszem
a Szerelem ölén.
Öröklét ontja
rám végtelenét;
fönről tekintek
alantra, feléd.
Amott a halmon
fényed kialudt,
és árnyék hozza
a hűs koszorút.
Ó, szívd föl, Édes,
az életemet!
Hogy elaludjam
s szeresselek.
A halál, érzem,
újítva elér,
balzsam és éter
lesz bennem a vér.
Napközben éltet
erőm, hitem;
de szent tűzben égek
el éjeimen.

A messzire terjedt emberi népen az ősidőkben süket hatalommal vas végzet ült. Szorongó lelkén súlyos, sötét bilincs - Végtelen volt a föld - az istenek hazája és lakóhelye. Titokzatos épülete öröktől fogva állt. Túl a reggel rőt hegyein, a tenger szent ölén lakott a Nap, a mindent lángra gyújtó, a mindent életető Fény.

Egy öreg óriás vitte az áldott világot a vállán. A Földanya ősi fiai hegyek alá igázva heverték. Mit sem tehettek romboló dühükben az új, fölséges istennemzetség és rokonai, a boldog emberek ellen. A tenger sötétzöld mélye egy istenasszony öle volt. Folyók, fák, állatok, virágok: emberi értelme volt mindeneknek. Ízesebb volt a bor, az ifjúság telje buzgott levében - egy isten élt a fűrtben - egy istennő ért anyai szeretettel a telt aranykalászbán - a szerelem szent mámora édes szolgálata az istennők legszebbikének - ég gyermekeinek és föld lakóinak örök, tarka ünnepe volt az élet; ittas tavasz a századok során át. - És gyermeki tisztelettel tisztelte minden nemzedék a gyöngéd, ezerarcú lángot, a világon a legmagasabbat. Csupán egy Gondolat volt, egy szörnyű Álomkép, aki

a víg asztalhoz lépett, s rettenet
borult az addig gondatlan kedélyre;
vigaszt adni maguk az istenek
se tudtak itt, nem nyújthattak reményt se;
titkos utakon járt e Szörnyeteg,
ajándék, sírás nem hatott dühére -
a Halál volt, ki ezt az ünnepet
könnyel, kinnal, iszonyattal törte meg.

Elszakítva mindattól mindörökre,
ami a szívnek örömet adott,
s kedveseitől, akiket gyötörve
emészt a kín, s epesztnek a jajok,
úgy látszott, tompa álom jut, erőre
képtelen küzdés annak, ki halott.
A végtelen kín szírtjén a gyönyörnek
áradó hullámai összetörtek.

De az ember bátran és lelkesen
szebb formát adott az iszonyu arcnak:
szép ifjú oltja ki a fényt s pihen. -
A vég szelíd lett, mint egy hárfahangzat.
A hideg árnyban az emlék izen:
felelt az ének a borús Parancsnak.
De az Éj, mint egy messzi Akarat
intő jele, váltig rejtély maradt.

Vége felé hanyatlott az ó világ. Az új nemzedék gyönyöreinek kertje hervadni kezdett - fölfelé törtek, szabadabb, kopár térbe a gyermekkorból kinőtt, növekvő emberek. Az istenek eltűntek, kíséretükkel együtt. - A természet magányosan, élettelenül állt. Vasláncokkal kötözte meg a rideg Szám és a szigorú Mérték. Mint porrá, pusztá léggé, úgy omlott szét sötét szavakká az élet mérhetetlen virulása. Elszállt a hit varázsa, s a mennyei társnő, a mindent átalakító, mindent testvéresítő Képzlet. Hideg északi szél fújt a megdermedt mezőn, s a dermedt csodavilág az éterbe enyészett. Az ég távolai megteltek világító világokkal. A világ lelke hatalmaival mélyebb szentélybe vonult vissza, a kedély magasabb terébe - ott működik, amíg be nem köszönt a viruló Világdicsőség. A fény már nem volt az istenek lakása, és égi jel - az

Éjszaka fátyolát vonták magukra. Az Éjszaka lett a kinyilatkoztatás hatalmas méhe - abba tértek vissza az istenek - s elszenderültek ott, hogy majd fölséges, új alakban lépjenek ki onnét a megváltozott világ fölé. A népben, mely mindentől megvetetten idő előtt lett koravén, s eldobta dacosan az ifjúság boldog ártatlanságát, sosem látott orcával megjelent az új világ - A szegénység költői kunyhójában - az első szűz anya fia - Egy rejtelmes nász végtelen gyümölcse. Elsőül a Kelet sugalmas, gazdag virágú bölcsessége ismerte föl az új kor kezdetét - A király alázatos bölcséjéhez csillag mutatta neki az utat. A természet legfőbb csodáival, illattal, ragyogással hódoltak a messzi jövő nevében. A mennyei Szív magányosan bontakozott ki a mindenható Szeretet kelyhévé - az Atya fölséges arcára tekintve, s a kedvesen komoly Anya sejtelmekkel áldott keblén pihenve. Istenítő bensőséggel néztek a viruló Gyermekek jósatos szemei a jövő napjaira, isteni törzse sarjai, szerettei után, mit sem törődve napjai világi végzetével. Lassan köréje gyűltek a meghitt szeretet csodálatos vonzásába kerülve a leggyermekibb lelkek. Mint virág, új, idegen élet csírázott közelében. Baráti ajkairól, mint isteni Szellem szikrái, kimeríthetetlen szavak hulltak, és szállt a boldogító Jó Hír. Messzi partok felől egy dalnok jött Palesztínába, Hellasz víg ege alatt született, és egész szívét a Csodák Gyermekeinek adta:

Az ifjú vagy, ki sírjainkon áll,
és ott virraszt mélyen tünődve, régtől;
a sötétben vigasztaló sugár -
Hír a fennkölt emberség kezdetéről.
Ami eddig gyásszal sújtott, ma már
édes vággyal von el a földi térről.
A halál az öröklét híre lett.
A Halál vagy, s csak te adsz életet.

A dalnok örvendezve elindult Indiába - ittasan édes Szerelemtől; és ott a nyájas ég alatt tüzes dalokban úgy öntötte ki szíve mámorát, hogy ezrek lelke hajolt hozzá, s ezer ággal virult ki a boldogító Híradás. Nem sokkal azután, hogy onnét elbúcsúzott, a dalnok drágalátos élete a mélységes emberi züllés áldozatául esett - Fiatalon halt meg, ifjan szakították el szerette világától, síró édesanyjától, megfélemedett barátaitól. Kedves ajkaival fenéig üritette a mondhatatlan kínok fekete kelyhét - Szörnyű szorongás közben közeledett az új világ születésének perce. Ő keményen viaskodott a régi halál iszonyával - Nyomasztóan súlyosult rá a régi világ. Biztatva még egyszer anyjára nézett - akkor lenyúlt az örök Szeretet szabadító keze - és ő elszenderült. De csak néhány napig takarta sötét fátyol a zúgó tengert, remegő földet - számlálhatatlan könnyet sírtak szerettei - És feltört a titok pecsétje - mennyei szellemek vették le az ódon követ a sötét sírról. Angyalok ültek az alvó mellett - gyöngéd lények, könnye szülöttei. - Új isteni fölségben ébredt s az újszülött világ magasába emelkedett - s a régi tetemét önkezével temette el a kiürült üregbe; mindenható kezével maga tette rá a követ, mit föl nem emel semmi hatalom.

Szeretteid még sírodnál ontják az öröm könnyeit, a meghatottság könnyeit, a véghetetlen hála könnyeit - boldog-riadtan még mindig látják, amint föltámadsz - és veled ők is; látják, amint bensőséges megindulással könnyezel anyád boldog keblén, barátaiddal vándorolsz komolyan, és szavakat szólsz, miket mintha az élet fájáról szakasztottál volna; látják, amint honvággyal telve Atyád karjába sietsz, viszed az ifjú emberiséget, és az arany jövő legyőzhetetlen kelyhét. Anyád csakhamar utánad sietett - mennyei diadallal - ő volt legelsőül veled az új hazában. Nagy idő telt el azóta, s új teremtesed mind fénylőbb ragyogással ragyogva zendült - s ezren és ezren vonultak utánad kínok és fájdalmak közül, tele hittal, hűséggel, sóvárgással - s most ott lebegnek veled és a mennyei Szűzzel a szeretet országában - ott szolgálnak a mennyei halál templomában, és a tied örökkön-örökké.

A kő elvétetett -
Az Ember föltekinthet
Szívünk csak a tied,
nem érzünk több bilincset;
arany mércéd nyomán
bánataink enyészek,
ha a végvacsorán
sápad a föld s az élet.

Nászra hív a halál -
A lámpák fényesülnek -
Vártán állnak a szűzek,
s nincs olajban se kár -
Vonulásodra zengjen
föl hát a messzeség,
s hívjon emberi nyelven
s hangon az ékes ég.

Mária, rajzanának
a szívek már feléd;
átepédtek utánad
árnylétük idejét;
reménységük beteltén
várják az örömet -
ha őket végre, Szent Lény,
szívedre öleled.

Így azt, ki kínban égve,
magát emésztve él,
s világtól válva végre
tehozzád hazatér;
ki elhozta bajunkban
segítségét nekünk:
vele lakozni túlhan
most őhózzá megyünk.

Sírnál nem sír esengve,
aki szeretve hisz;
el nem veszik szerelme
kincsét senkinek is -
Honvágý enyhíti gyászát,
éjétől lelkesül -
Hú angyalok vigyázzák
a szívét éberül.

Megkönnyebbül az élet
s az öröklétbe hull;
elménk benső tüzének
fényén magasztosul;
olvad a csillagég, lesz
arany életborunk,
s mi megízlelve fényes
csillaggá változunk.

Nincs válás, szív szerelmét
mi sem béklyózza már.
Hullámszik a betelt lét:
parttalan tengerár -
Csak mámor éjszakája -
Végtelen költemény -
S mindnyájunk napvilága
Isten arcán a fény.

LELKI ÉNEKEK

1

Mi lettem volna, ha te nem vagy?
És mivé lennék nélküled?
Állnék árván, a félelem vad
szorongatása törne meg.
Azt se tudnám, hogy mit szeressek,
jövőm vak örvény lenne csak;
s ha bánata volna szívemnek,
ki osztaná meg gondomat?

Szerelem és honvágy emésztett,
éjszakák voltak napjaim;
könnyet ontva jártam az élet
kuszán kavargó útjain;
csak hányódtam a tömkelegben,
otthon meg sivár bánat ölt.
Barát nélkül nem menny a menny sem,
s barát nélkül mit ér a föld?

De Krisztus enyém lett, s azóta
tudom, a parttalan sötét
milyen hamar s könnyen kioltja
az ember fényes életét.
Óvele lettem ember én csak;
a sors megszépül általa;
s a Kedvessel fölvirul Észak
hidegében is India.

Csupa boldogság lesz az élet,
a világ szerelmet lehel,
írja nő minden szív sebének,
s szabadon lüktet a kebel.
Ezer ajándéka fejében
mindig hű fia maradok.
Hol ketten vannak a nevében,
ő biztosan velük van ott.

Ó, menjetek ki az utakra,
hívjátok be, ki tévelyeg;
mindegyiket tárt kar fogadja,
s körünkben otthont leljenek.
Az ég közénk, a földre lépett,
benne a lelkünk bízva hisz,
s akik velünk egy hitre térnek,
kitárva áll azoknak is.

A bűn ős tébolya keményen
a szívünkre tekeredett;
bolyongtunk, mint vakok az éjben,
kín s gyönyör együtt égetett;
úgy tűnt, tetteink mind galádak,
s aki él, isten ellen él;
az ég átkot mondott s halált csak,
ha úgy látszott, hozzánk beszél.

A szív, a lét forrása mélyén
egy iszonyú kígyó lakott,
s ha fény lobbant a lélek éjén:
a bírvágy gyújtott csillagot.
A földön vas bilincs kötözte
a reszkető, bús rabokat,
s a halálfélelem kiölte,
ami reményünk még maradt.

S ekkor láttuk a Szabadítót:
csupa erő volt s szeretet;
ő, a szent Emberfia szíttott
bensőnkben éltető tüzet;
most nyílt meg és tárult ki végre
az ég előttünk mint hazánk;
fölgyúlt lelkünk hite, reménye,
s éreztük, hogy az Úr atyánk.

Hátrál köztünk a bűn azóta;
lépésünk megkönnyebbedik;
gyermekünk útravalója
szép ajándékul ez a hit;
kegyelmével az élet áldott
álomhoz hasonlón tűnik,
s az örök boldogságra vágyók
a búcsút észre sem veszik.

Ím, csodálatos ragyogásban
áll előttünk a Kedvesünk;
látva őt töviskoronásan
s könnyek közt, mi is könnyezünk;
mindenki karunkba omolhat,
ki velünk együtt csüng kezén,
s érik, mint a paradicsomnak
gyümölcse, szíve melegén.

2

Napkeletre fény világol,
megújhodnak ős napok;
a derengő színforrásból
merítsünk egy itatot!
Szép szerelem megdicsőülése:
régí honvágy teljesedik végre.

Valahára a nagy égne
áldott fia földre száll;
földünk körül újra élet
dalt sugalló szele jár,
s szít a régen hamvadó zsarátnok
szikráiból örökégő lángot.
Minden sírból élet ébred,
s buggyan újult vér elő.
Örök békét hozni lépett
létünk folyamába ő;
minden kérést meghallgatni készen,
teli kézzel áll a közepében.

Szeme édes fénye járja
mélyen át a lelket;
örök üdve, boldogsága
bűvöletbe ejtenek.
Minden érzék, minden szív és szellem
új táncba fog tőle önfeledten.

Fogódzkodjál két kezébe;
arca mását vesse rád;
fordulj szüntelen feléje,
mint a napra a virág;
tárd ki néki egészen a szíved,
s nem lesz hozzád hű mátka se hívebb.

Miénk hát az Úr, e hajdan
oly félelmes hatalom;
jöttén égi csíra pattan
szerte délen, északon;
s mi az Isten dús kertjében állva
híven várunk a rügyre, virágra.

3

Ki kamrájában könnyet ontva
búsong keserves-egyedül
s bármerre néz, csak bajra, gondra
lát mindenütt maga körül;
aki előtt a múlt időknél
képe akár egy szakadék,
melybe sajgón mindenfelől egy
édes kín vonja életét:

mintha garmada várna arra
odalent, csodás kincseké,
s ő vad tűzzel, lélekszakadva
törtet a kincses vár felé.

Előtte a jövő, siváran,
csüggesztő és vigasztalan -
ő meg csak tébolyog magában,
s magát hajszolja lázasan.

Karjába borulok zokogva:
- Nekem is volt ily bánatom,
de kigyógyultam, s már tudom ma,
hol az örökös nyugalom.

Van, ki néked is enyhülést ad:
ki szeretett, szenvedve halt,
s még akitől csak gyötretést kap,
azért is örvendezve halt.

Meghalt, és te mégis naponta
érzed szerelmét s őt magát,
és bármi ér, vigasztalódva,
gyöngéden ölelheted át.

Újult vér buzdul tőle, lankadt
testedben új élet fakad,
s szíve, ha szíved néki adtad,
örökre a tiéd marad.

Mit elvesztettél, megtalálta;
betelnek nála vágyaid;
s kincsed lesz mindörökre már, ha
tőle kapsz vissza valamit.

4

Életemben boldog órák
ezer is volt már, de hozzám
egy maradt hű: az az egy,
mikor ezer szenvedésben
ráeszmélt a szívem: értem
kínhalált ki szenvedett.

Szép világom semmivé lett,
s szívem, mintha rázna féreg,
elhullatta szirmait;
minden kincse életemnek,
s vágyaim mind sírba vesztek;
már csak kínra voltam itt.

Így epedtem néma gyászban,
sírva sírtam, halni vágytam,
s ha nem félek, elmegyek.
Ám egyszerre - mintha fentről -
kéz emelte a követ föl,
s megnyitotta lelkemet.

Ki volt, kinek a kezére
ismertem rá: ki se kérdje;
én ezt látom egyre már,
s ez az óra mindörökre,
mint sebeim, tündökölvé
fénylik, s tárva-nyitva áll.

5

Ha ő az enyém lett,
ha ő bennem él,
s hűségéről, míg csak élek,
szívem többé le se tér:
szűnik szenvedésem,
s már csak öröm s áhitat a részem.

Ha ő az enyém lett,
nem kell más nekem;
híven vándorútra térek,
csak Uramat követem;
nem vágyom a tágabb,
ékes útra, menjen rajta más csak.

Ha ő az enyém lett,
vígan alszom el;
édes árja hű szivének
boldogítón átölel;
kedves kényszerével
mindent áthat és mindent megérlel.

Ha ő az enyém lett,
enyém, a világ:
fiaként a fényes égnek
tartom a Szűz fátyolát
áldott révületben -
s a föld többé nem riasztja lelkem.

Ahol ő enyém lett,
ott van otthonom;
ajándékát, mint beérett
örökrészem, úgy kapom,
és a tanítványok
hű körében testvérré talállok.

6

Mind hűtlenek lehetnek,
de híved leszek én:
a hála mégse veszhet
ki így a föld színén.
Kínban értem halódtál,
s értem haltál te meg,
ezért neked adom már
örökre szívemet.

Halálodért magamban
gyakorta könnyezek;
s népedben hány olyan van,
ki holtig elfeled!
Csak mert értünk hevültél,
vállaltál ily igát,
és lám, mégis letűntél,
s nem gondol senki rád.

Ragaszkodó szerelmed
mindenkit átölel,
s még ha mindenki elvet,
akkor is hű leszel;
s hűséged győzni fog, ha
eljön majd végnapunk,
és gyermekként zokogva
térdedhez simulunk.

Megízleltem szerelmed;
ó, többet el se hagyj!
Kötözzön szent kötelmed,
mindig velem maradj;
és véreim is egyszer
majd rád pillantanak,
s hódolva, szeretettel
szívedre omlanak.

7

HIMNUSZ

Kevesen ismerik
a szerelem titkát,
be sose telnek,
és mindig szomjasak.
A Vacsora
isteni jelentését
nem fogja föl emberi érzék;
de aki szívta
csak egyszer a forró, szerelmes ajkról
az élet leheletét,
és szíve olvadozott

szent izzás habjai közt,
és látva látta,
hogy a menny mérhetetlen
mélyeit mérte föl,
az enni fogja a testét
és inni fogja a vérét
mindörökre.

A földi test magasztos
értelmét ki gyanítja?
Ki állíthatja, hogy
érti a vért?
Test lesz valaha minden,
egy test,
mennyei vérben
úszik a boldog pár.

Ó, pirkadjon már
a világtenger,
s az illatos húsba
duzzadjon a szirt!
Az édes lakoma sosem ér véget,
sosem lakik csömörig a szerelem.
Elég meghitten, elég igazán
soha nem lehet övé a Kedves.
Egyre gyöngédebb ajkak
váltják, amit élvez,
meghittebbé, közelebbé.
A lelken magasabb
gyönyör remeg át.
Mind szomjasabb és éhesebb
a szív;
s így tart a szerelem mámora
örökkön örökké.

Ha megízlelnék
a józanok egyszer,
mindent odahagyva
ülnének hozzánk
a honvágy soha nem
ürülő asztalához.
Megismernék a szerelem
végtelen teljét,
s ujjongnának, hogy táplálékuk
a Test s a Vér.

Sírnom kell, csak sírnom egyre.
 Ó, ha egyszer megjelenne,
 csupán egyszer, messze bár!
 Drága honvágy! könnyem árad,
 véget kínom sem találhat;
 lennék inkább szikla már.

Látom örök szenvedésben,
 halni holtig esdve értem.
 Ó, hogy szívem nem szakad,
 nem húnynak ki szemeim sem!
 Boldogan bús könnyeimben
 elfolyom mért nem szabad!

Nem zokog hát érte senki?
 Így fog neve odaveszni?
 Kihalt talán a világ?
 Szívnom többé ne lehessen
 szeméből fényt, életet sem?
 Meghalt mindörökre hát?

Meghalt - mily szó? mit jelölhet?
 Mondjátok meg, ó ti bölcsek,
 mi ebben az értelem.
 Ő már néma, s nincs, ki szólna.
 Nincs annak megmondhatója,
 hol találhat rá szívem.

Nekem ez a földi élet
 örömet már nem ígérhet;
 álmképe sivatag.
 Vele én is véget értem.
 Bár feküdném vele mélyen
 magam is a föld alatt.

Te, ki atyja és Atyám vagy,
 csontjainkat el ne válaszd,
 fedtesd egybe mihamar.
 Hantja zöldje majd kibomlik,
 hant alatt a teste romlik,
 elemésztí a vihar.

Ha tudnák, mint vár szerelme,
 minden ember híve lenne,
 kedvére se volna már;
 kívüle mást nem szeretne,
 velem együtt keseregne,
 s elepesztené a gyász.

9

Hírül adom mindenkinek,
hogy él, föltámadott,
velünk van, itt köztünk lebeg,
s elhagyni sose fog.

Én ennek mondom, ő megint
másoknak mondja el,
s az új mennyország fénye mind
így lobban sorra fel.

Most lesz hazája csak az új
érzéknek a világ;
keze mindünknek vigaszul
újult életet ad.

Eltűnt a halál réme lenn
a tenger mély ölén;
jövőjébe nézhet a szem
dicsőn és könnyedén.

Amit vállalt, a súlyos út
az égbe ível át;
s végül atyja házába jut,
ki követi szavát.

Társáért senki nem zokog,
ha sírba szenderül:
viszontlátja előbb-utóbb,
és gyásza földerül.

Minden jótettnek szabadon
örül mindenki majd:
vetése fénylőbb táj ölén
fenségesen kihajt.

Ha elhagy is mindenki más:
ő él, s itt van velünk!
Legyen hát világújulás
e mai ünnepünk.

10

Vannak keserves órák,
van gyászos hangulat:
minden oly síri formát,
oly vázképet mutat.

Vad félelmek suhannak
körénk mindenfelől,
és a lélekre nagy-nagy
éj mázsás terhe tör.

A támaszok ledőlnek,
biztos pont nem marad,
s nem úr a dúlt velőnek
lázán az akarat.

Közeledik, kísértve
csábít az örület.
Eláll a szív verése,
s minden érzék süket.

Ki állított keresztet
a szív oltalmaképp?
Ki védi azt, ki retteg,
és kit rejt fönt az ég?

Fogóddz a csodatörzsbe,
s halk honvágy hasson át:
tűz sugárzik belőle,
széttépi éjszakád.

Egy angyal nyúl ki nyomban,
és biztos partra ment.
Boldogan nézel onnan
az áldott tájra lent.

11

Nem tudom, mi vágyam lehetne,
ha enyém lenne Kedvesem,
ha jóbarátjának nevezne,
s mint hívével, laknék velem.

Dúlt arccal annyian sűrögnek,
mind keres-kutat, föl-le fut;
azt állítják, hogy ők a bölcsek,
s erről a kincsről egy se tud.

Ez azt képzei, végre meglelt
valamit - de csak aranyat.
Az körülhajózná a tengert,
és csupán hírnevet arat.

Az diadalmi koronára
vágyik, babérért törtet ez;
mindkettőt más-más fény varázsa
csalja meg, s gazdag egy se lesz.

Nem nyilatkozott-e ki nektek?
Sápadtra értetek ki vált?
Ki vállalt értünk kín-keservet,
s gyalázatban ki halt halált?

Róla nem is olvastatok hát?
Hallani sem hallottatok?
Hogy hozzánk csupa égi jószág,
s hogy ajándékol mit adott?

Mint szállt le a mennyből, világra
mint szülte a legszebb anya?
Mivel istápolta oktatása,
s hányan gyógyultak általa?

Szeretéből mint adta végül
magát mindenestül nekünk,
s Isten országa talpkövéül
önként a földbe mint feküdt?

Üzenetére mégse adtok?
Nektek ilyen ember se kell?
Nem nyitok még annak sem ajtót,
ki mélyetek kereste fel?

Nem hagytok mindent oda érte,
s elutasítjátok, ha kér,
szíveteket csak tőle védve,
bármilyen hőséget ígér?

Hős Szeretet, öledre végy már!
Te vagy világom, életem!
Ha mindent elvesztve sem ér kár,
tudom, kinek köszönhetem.

Szeretteim várnak tenálad;
hozzám örökre hű leszel;
s bár az egek térden imádnak,
lakást a szívemben veszel.

12

Világ vigasza, jössz-e már?
Szállásod elkészítve vár.
Mindnyájan felé epedünk,
s áldásod esdi tárt szívünk.

Hatalmasan áraszd reánk,
karodból küldd közénk, Atyánk:
csak édes szemérme miatt
nem jött hozzánk már hamarabb.

Magadtól üzd karunkba, hogy
lelked melegét ontsa ott;
nehéz felhőkbe gyűjtsd előbb,
fölibénk úgy szállasd le őt.

Ömöljön, mint a tiszta, hűs
forrás, lobogjon, mint a tűz;
mint harmat, olaj, levegő,
hang, hassa át a Létet ő.

Így vívjuk meg a szent csatát;
a Pokol megadja magát,
s újravirul az elveszett
paradicsom a föld felett.

Minden megindul, él, terem,
s ki-ki Lélekkel teljesen
tárt keblét kínálja az Úr
számára nyájas otthonul.

Oszlik a tél, új év derül
a jászol oltára körül,
első a világon, amit
ez a szent Gyermek alapít.

Látja a Megváltót szemünk,
de láttával be nem telünk;
csupa virág lesz a haja,
s minden virág az ő mosolya.

Ő a csillag és ő a nap,
kút, melyből öröklét fakad;
kő, fű, fény, víz, mind gyermeki
arca vonását tükrözi.

Gyermeki műve mindenben;
szeretete soha nem pihen,
és édes-öntudatlanul
mindnyájunk keblére simul.

Ez a maga számára kis
gyermek számunkra Isten is,
italunk lesz és ételünk,
s érte hűséggel fizetünk.

Nyomorunk egyre súlyosul,
földrünk komor gyász az úr.
Küldd, Atyánk, a Vigasztalót,
s velünk majd viszontláthatod.

13

Mikor egy-egy súlyos óránk
fojtogatva ránk terül;
sorvasztóan ront a kór ránk,
s félelem rág legbelül;
eszünkbe jut sok szerettünk
bánat ülte gyászhelyén;
felhők torlódnak felettünk,
s rajtuk nem süt át remény:

akkor hozzánk hajlik Isten,
szíve gondja ránk talál,
vágyva vágyunk túlra innen,
elibénk egy angyal áll,
kelyhéből friss életírt ad,
ajka vigaszt súg nekünk,
s békét kedves holtjainknak
sem hiába kérlelünk.

14

Anyánk, ki rád tekint, azon
már nem fog semmi ártalom,
kín lenne elhagynia téged,
szíve örökre a tiéd lett,
s nem ujjong lelke sosem úgy,
mint mikor jóságod eszébe jut.

Ügyed szívemen viselem,
s te tudod, hogy mi kell nekem.
Anyám, légy hozzám szeretettel,
ints felém biztatóan egyszer.
Tebenned nyugszik életem;
csupán egy pillanatra légy velem.

Jóságos, tündöklő Alak,
álomban sokszor láttalak.
Meg akart könyörölni minden
társán karodban a kis Isten;
te azonban fenségesen
felhőpompádba tűntél hirtelen.

Mit tettem ellened, szegény?
Most is csak hozzád esdek én.
Nem templomodban életemnek
nyugvóhelyén találok enyhet?
Áldott királynő, hadd tegyem
kezedbe szívem s vele életem!

Kedves királynő, jól tudod,
mindenestől tiéd vagyok.
Nem részeltetsz-e titkon engem
már réges-régóta kegyedben?
Magamra sem eszmélve még
már áldott keblednek szívtam tejét.

Annyiszor istápolta kegyed,
s én gyermekszemmel néztelek.
Hogy rám leljen majd újra, karját
karomba fűzte kis Fiacskád.
Rám mosolyogtál biztatón,
s megcsókoltál - ó égi szép korom!

Az a szép világ rég oda;
most bánat űz ide s tova;
csak bolygok búsan, zaklatottan.
Hát ilyen balsorsra jutottam?
Köntösödbe kapaszkodom.
Végy már erőt nyomasztó álmomon!

Ha gyermek nézhet rád csupán,
s az bízhat benned igazán:
korom kötését oldd le s engedd,
hogy én is gyermeked lehessek.
Hisz bennem él még ama szebb
korból a hű gyermeki szeretet.

15

Ezer képen látom lefestve,
Mária, kedves arcodat,
de úgy rajzolni nem tud egy se,
amilyennek én láttalak.

Azóta bennem a világnak
álomként foszlik fénye szét,
s boldogítón örökre áthat
egy mondhatatlan édes ég.

RÓNAY GYÖRGY

DALOK A HEINRICH VON OFTERDINGEN-BŐL

A KÁRBUNKULUS

A kő mélyében, tűzébe temetve
egy titokzatos jelet rejt a vér.
Hasonlít ez a drágakő szívemre,
melyben az Ismeretlen képe él.
A kő körül szikráknak villan ezre,
szívem körül fényesség árja kél.
A fény lelke van eltemetve abban,
ez is a szívek szívét rejti majdan?

RÓNAY GYÖRGY

A FÖLD URA

Csupán az úr a földön,
aki mélyébe lát,
s ölen felejtí rögtön
minden búját-baját.

Megérte sziklarendje
titkos épületét,
s bátran mélyébe menve
eléri műhelyét.

Kötés van köztük írva,
és oly bizalmasak,
s úgy gyúl ki tőle, mintha
jegyese volna csak.

Íránta szenvedélye
csak nő, ha nézheti,
dolgozik, fárad érte,
s nyugtot se hagy neki.

Míg az viszont a régi
nagy korszakok mesés
dolgairól regélni
mindig örvendve kész.

Arca körül a szentelt
hajdankor lelke leng,
s örök fénytől dereng fel
a szurdok éje lent.

Az összes útakon jól
ismert országra lel,
s így kerül szembe olykor
keze műveivel.

A vizek föl a hegynek
készséggel követik,
sziklavárák sietnek
föltárni kincseik.

Az aranyárt királya
elé tereli ő,
s lesz ura koronája
mind csupa drágakő.

Tőle semmit szerencsés
karja meg nem tagad.
De kegyéért nem esd, és
inkább szegény marad.

Öljék egymást tovább csak
vagyonra törve lenn:
ő marad a világnak
ura fönt a hegyen.

RÓNAY GYÖRGY

ASTRALIS

Ifjú lettem egy nyári reggelen;
először éreztem meg életem
lúktetését - s ahogy a szerelem
mélységesebb mámorokba enyészett,
mind jobban fölébredtem, s vágyam is
bensőbb, teljesebb egybevegyülésre
minden szempillantással sürgetőbb lett.
Létem nemző ereje a gyönyör.
A középpont, a szent forrás vagyok,
honnét minden vágy viharzón kiárad,
és hová minden vágy, sokszorosan
megtörve, halkán újra visszaömlik.
Nem ismertek, s láttatok létre jönni -
Nem voltatok-e ott a boldog estén,
mikor, mint alvajáró még, először
leltem magamra? A föllobbanás
édes borzongása nem szállt-e rátok?
A mézkehelybe merülve pihentem.
Illatoztam, bókolt az aranyos
reggelben a virág. Szelíd tusakodás,
benső forrás voltam, minden fölöttem
és rajtam át folyt, s halkán fölemelt.
Most hullt az első porszem a bibére:
az volt a csók, asztalbontás után.
Visszaömlöttem önnön áramomba -
Villámlás volt - most már mozogni mertem,
s mozgatni a lágy szálakat, s a kelyhem.
Gyorsan társult, elkezdve magamat,
a földi érzékhez a gondolat.
Vak voltam, de már csillag küldte lángját
a létem csodálatos távolán át.
Semmi sem volt közel még: messze leltem
magamra, múlt s jövő visszhangja egyben.
Vágy, szerelem, sejtés szülötteképpen
eszméletem még csupán pihegett,
s ahogy gyönyöröm lángokat vetett,
a legfőbb kín is áthatotta lényem.
Virult a világ a Domb sugarától,
szárnyak lettek a próféta szavából;

csak ők voltak magukba különítve,
s most Egy Kép lettek, Heinrich és Mathilde.
Újjászületve szálltam a magasba,
földi sorsom a boldogan megélt
dicsőülés percében véget ért.
Megszűnt fölöttem az Idő hatalma,
s amit kölcsönzött, mindent visszakért.

*

Beköszönt hát az új világ,
homályba borítja a nap sugarát,
romladozó, mohos kövekből
csodálatos jövő dereng föl,
s mi volt eddig mindennapos,
idegen lesz, s csodálatos.
Mindenben egy, s minden az Egyben,
Isten képe fűvön, kövekben,
lelke állatban, emberekben:
előttünk mindig ez lebegjen.
Rendet nem Idő szab már, se Tér:
Múlt és jövő itt egyben él.
Szerelem-ország kezdete:
és elkezd szőni a Mese.
A Lét ős játékába kap,
fogan hatalmas szavakat,
s így buzog, virul, élten él
mindenben a nagy Világkedély.
S minden mindennel egybefonva
eggyé magát társulva bontja.
A Mindenben lesz az Egy elég,
amint vele egybeborulva
sóváran mélyeibe lép,
és ön-lényét frissítve újra
új eszméket nyer kincseképp.
Az Álom lét lesz, s álom a Lét.
Ami, úgy hittük, megesett,
messziről jövőként közeleg.
Szabadság virrad a Képzeletre,
hogy a szálat kedvére cserélje,
s azt burkolva, emezt kifejtve
tűnjék végül varázsködébe.
Vágy és gyönyör, halál meg élet
mély rokonszenven egyek itt.
Kit a legfőbb szerelem éltet,
örökre hordja sebeit.
Fájó, mikor a pánt lepattan,
mely a benső szemén feszül,
s elárvul a szív óhatatlan,
mielőtt innen elrepül.

Testünk föloldja az enyészet,
tág sírrá válik a világ,
s elnyeli bús vágyban elégett
szívünk lehulló hamuját.

RÓNAY GYÖRGY

HA MAJD

Ha majd nem az ábrák s a számok
kulcsára nyitnák a világot;
ha csókolva-dalolva többet
tudnak a lények, mint a bölcsek;
szabad élete lesz a világnak,
és visszaadják önmagának;
ha fény meg árny újra valódi
világossággá fog fonódni;
s versben, mesében írva látják
a lét örök históriáját: -
fölzeng egy titkos ige, és
az egész fonák lét semmibe vész.

RÓNAY GYÖRGY

BÁNYÁSZDAL

Egy erős kastélyról tudok,
benne honol csendes királya;
varázslatos holmija sok,
ő mégsem hág a vár fokára.
Titkos lakába rejtezett,
és őrzik láthatatlan örök;
csak a tetőről nyájas érek
zuhogtatják rá vizüket.

Amit ő csillámló szemük
látott a csillag-boltozatban,
azt néki mind elcsevegik
s beszédük sora fogyhatatlan.
Körülmossák őt a habok,
tisztul sok finom, gyöngé tagja,
s anyja vérét általragyogja,
ha fehér fénnel hunyorog.

Vénséges, csodás palota,
süllyedt a tengermélyből esten;
szilárd és vastag a fala,
hogy égbe szökni ne lehessen.
Titkos kötése visszaránt,
bilincs minden alattvalóknak;
sziklafalon felhők lobognak
diadalmi zászlók gyanánt.

Fogyhatatlan, tengernyi nép
a reteszelt kapukat őrzi;
sűrög-forog hű szolgaképp,
s magát még boldognak is érzi,
hogy adatik szolgálnia;
sejtelmük sincs, hogy fogva vannak.
Bennük hamis vágyak fogannak:
egyik sem tudja, mi baja.

Éber s ravasz csak némelyik,
s nem kell a kastély ragyogása
néki, hanem fáradozik
szünetlen, hogy falát megássa.
Az ős-hatalmú láncokat
oldhatja csak felismerése:
ha nyílik a Mélynek a rése,
szabadság napja felvirrad.

A falat szorgosan töri,
félelmét a mélységnek állja;
ha szíve s keze vezeti,
végül a királyt megtalálja,
és kihozza termeiből;
a szellemeket elzavarja;
ár, amely bűsz habját kavarja,
parancsára lecsendesül.

S ha a király napfényre jő,
s amint a földet előzönli,
úgy egyre vész az ereje,
s mind többen fognak szabadulni.
S jön a tenger, zúdul a víz,
üres várban örvénye perdül;
s lágy, zöld hulláma tovagördül:
hazánk ölébe visszavisz.

MÁRTON LÁSZLÓ

A HALOTTAK ÉNEKE

Áldjátok halk ünnepünket,
kertjeinket, otthonunkat,
a jó holmikat szobánkban,
birtokunk javát.

A vendégek sorra gyűlnek,
ez később, az korábban,
új meg új lét lángja gyullad
s leng tág aklainkon át.

Ezer ékes, régi kelyhet,
melybe könnyek ezre pergett,
arany gyűrűt, vértet, nyerget
rejt a kamramély;
s tudunk éjsötét üregben
sok-sok ékszer, ékkövet lenn;
számlálja bár szűnhetetlen,
senki végére nem ér.

Múltakbéli nemzedékek,
ős időkből hős vitézek,
óriási csillaglelkek
találkoznak itt;
élemült agg, zsenge gyermek,
nyájas asszony, réveteg bölcs
ül itt együtt, alkot egy kört,
s egy ősvilágban lakik.

Jajra itt nem nyitnak ajkat,
más vidékre egy se vágyik,
aki egyszer asztalunknak
volt vendége már;
helye itt már nincs panasznak,
forradás, seb egy se látszik,
könnyet itt sem sose hullat,
míg az örök óra jár.

Áhítatban úszva és szent
szemléletben elmerülten
ring velünk a boldog ég fent;
kékje tiszta, mély;
kikeleti ligetében
szállunk lengő köntösünkben,
és e tájon sose lebben
hideg, éles, durva szél.

Édes éjfelek varázsa,
titkos erők körfolyása,
talányos játékok üdve:
csak mi ismerünk;
mert fölérve célkörünkbe
csak mi úszunk olyan árban
s oszlunk oly permetre váltan,
melyet egyben ízlelünk.

Bennünk a szerelem, élet
bensőséges lételem lett,
s elvegyülve zsong a létár,
szívet ajz a szív.

Szomjan válik szét a létár,
az elemek harcra kelnek,
s ez szerelmünk életének
telje, szívben ez a szív.

Bármilyen nyúl kezünk hozzá,
gyümölcsé lesz, balzsamossá,
lágy kebellé, harmatossá:
örömmáldozat.

Nem halljuk, csak vágyak fojtott
suttogását, csupa boldog
szembe nézünk, s egyre csókot
élvezünk és ajkakát.

Óhajaink sose szűnnek
átölelni kedvesünket,
neki adni lényegünket,
s lenni vele egy,
szomját oltani egészen,
semmisülni a cserében,
s csak egymásból színi éhen,
soha másból életet.

Szerelemben és gyönyörben
így élünk mi itt azóta,
hogy a világ kioltotta
zavaros tüztét,
ránk zárult a domb, a máglya
elszikkasztott, és a lélek
elől ijesztőn enyészett
földi létünk képe szét.

Emlék ontja ránk varázsát,
meghitt, szent kívánczóságnak
édes borzongása jár át,
izzó hevet olt.

Némely seb csak égten ég benn;
valami mély, égi bánat
lakik mindnyájunk szívében,
s egy közös, nagy árba old.

S mi, sodrában tovaringva
titkos módon Istenünkbe,
a nagy életóceánba
torkollunk bele;
majd szivéből újra vissza
áramlunk saját körünkbe,
s magát örvényünkbe mártja
a Küzdés szent szelleme.

Boglárokról, aranyláncról,
zöld smaragdról, rőt rubinról,
hímetekről, éketekről
mondjatok le már.
Az alanti nyirkos ágyból,
a romokból és a sírből
rózsás arccal lengjetez föl,
vár a tarka mesetáj.

Ó ha tudnák, akik élnek,
s életünknek társa lesznek,
hogyan örömeink mosolyunknak
visszfénye csupán:
vígán indulnának útnak,
s hagynák ott a szürke létet -
Gyorsan jár az óra: jertek,
szeretteink, szaporán!

Kössük a föld szellemét le,
titka nyíljék a halálnak,
szóljon az élet igéje;
látva lássatok!
Országodnak itt a vége,
kölcson fényed fogyva sápad,
le fognak béklyózni végre,
Földszellem, lejárt napod!

RÓNAY GYÖRGY

FÖLTÁMADÁS

Dalra, hegység, táncra, dombok,
örvendezzék, ami él!
Krisztus Jézus odahagyta
sziklasírját, Krisztus él!
Krisztus győzött a halálon;
oszlik a vég iszonya;
pecsétet út tanítása
igazára e csoda.

Félre némán, gúnyolódók,
ezt tagadd el, bölcselem!
A halandók üdve művét
befejezte ideleenn.
Messze fénylik a jövőendő
eonjain tette át;
angyal bámul, oriónok
harsonázzák himnuszát.

Teremtmények miriádja
élt vakon, s most látva lát;
élvezi, mi volt, van és lesz,
földi léted sugarát;
mivel, Isten Fia, példád
s tanításod szerzi meg
számunkra a Jehovához
méltó, tiszta, szent hitet.

A haldokló nem remeg már,
ha a halál szárnya ver;
aggó kétség a haláltól
nem fog többé minket el;
mosolyogva néz felénk és
int a síron túli táj,
hol a Krisztus nyerte béke
boldogító csöndje vár.

Háladalra, hódolatra
ajzzátok a hűrt hamar!
Visszhangozza az érzések
árját bérc és sziklafal!
Zengjen minden emberélet
dicsőítő éneket;
öröm égjen a szívekben,
s fogyhatatlan köszönet.

RÓNAY GYÖRGY

A KÖLTEMÉNY

Mennybeli lény, kéklő ruha rajta,
halk sugárban anda vágy -
Név, amit színlő homokba
könnyedén, simítva hágy.

Mélyén tágas kupoláknak
- rá csak mécsvilág esik:
lelke tovaszállt - a világnak
legszentebbje fekszik.

Jobb napokat halkal ígér
egy elveszett lap nekünk,
s az ős monda minket így ér:
nagyra tágul a szemünk.

Jertek, a zord kapu kitárván,
két szárnya végigsepert;
lefelé nézzetek: a márvány
jósértelműn ott hevert.

Mennybeli lény s villó sok alakja:
mind a tág, üres éjt szelik,
s bár a vígság visszatartja,
vége-nincs idő telik.

Hoz a szerelem telt kupákat,
virágban lélek-csöpp fakad,
s addig isznak a gyermeki társak,
míg a szent Szövedék elszakad.

Sok tarka kocsi zúgva repül
hosszú sorokban át az égen:
jó színlő bogarak vontá szekéren
a Virágkirálynő egyedül;
fátyola száll, mint felhő szelekben,
homlok havát villantva ki:
leborultunk őt köszönteni,
majdnem sírtunk - s ő tovalebben.

MÁRTON LÁSZLÓ

TIECKHEZ

Volt egyszer egy fiú, epedve,
hű szívvel idegenben élt,
a fényes újat nem szerette,
inkább hevült a régiért.

Várt és keresett szűnhetetlen,
sokat bolygott is fáradón,
s végül talált egy puszta kertben,
egy régtől romladó padon

egy arany záras régi könyvet,
s benn sosem hallott szavakat,
s mint a tavasz rügyei nőnek,
szívében egy sejtés fakadt.

Ahogy ül, olvas, és szemében
egy új világ kristálya gyúl,
épül csillagon és növényen,
és hálás szívvel térdre hull:

a gyep alól, bozót-homályból
kikel lassan egy ősz öreg,
és derűs mosollyal a jámbor
fiúhoz odalépeget.

Meghittén ismerős a képe,
gyermeki és csodálatos;
ezüst haján tavaszt idézve
bölcsők fuvalma játszadoz.

Kezét a fiú megragadja;
a Könyv magasztos lelke ő;
inti, hogy hazavárja Atyja,
letelt a zarándokidő.

„Hűlt síromat illeti térded
- szólnak szent ajkán a szavak -
Isten mélysége lesz a részed,
mert kincsem örököse vagy.

Láttam egyszer mint árva gyermek
egy égi könyvet a hegyen,
és jóvoltából a teremtet
lényekbe látott a szemem.

Megkaptam rá az Úr kegyelmét,
hogy essék rajtam csoda, sok;
nyitva látnom az új szövetség
szekrényét is megadatott.

Amit sugalmam tárt elébem,
mint fölírtam hibátlanul,
s rejtetten és szegényen éltem
míg vissza nem hívott az Úr.

Ideje, hogy ne rejtse ködbe
magát tovább a Rejtelem.
Abban a könyvben az időbe
a Reggel tör be fényesen.

A hajnal híradó futára,
a béke hírhozója légy;
lágyan, mint a fuvola, hárfa,
fuvallom lelkemet beléd.

Menj, az isten kíséren; öntözz
szemedre hajnal-harmatot;
légy hű hamvamhoz és a Könyvhöz,
s az égi kék legyen lakod.

Hirdesd a végső Birodalmat,
amely majd ezer évig áll.
Túláradó lét lesz jutalmad,
és *Jakob Böhme* lelke vár.”

RÓNAY GYÖRGY

ZÖLD SZÍNBE ÖLTÖZÖTT A RÉT

Zöld színbe öltözött a rét,
virág ütközött szanaszét,
naponta, láttam, új növény nyit,
a levegő lágy volt, az ég víg.
Azt sem tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

A lomb sötétje egyre nőtt,
belé dalos nép költözött,
s énekük, akármerre jártam,
felém szállt édes illatárban.
Azt sem tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

Áradt és nyüzsgött csakhamar
az élet, a szín és a dal,
s látszott, örömmel egyesülnek,
hogy lássék minden szép derűsnek.
Azt sem tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

És így tűnődtem: csak nem egy
Szellem szít ennyi életet,
ki fölébredt s magát ezernyi
kincsben és virágban jelenti?
Azt sem tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

Kezdődnék egy újfajta kor -
növénné lesz a lomha por,
állatmozgása lesz a fának,
s ember akar lenni az állat?
Azt sem tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

Álltam, tűnődtem, s hirtelen
forrni kezdett a szívem.
Egy kedves lány jött arra, menten
rabul is ejtette a lelkem.
Azt sem tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

Jött; én köszöntem; ő felém
intett - hogy is felejténém!
Kezéért kellett nyúlnom erre,
s ő szívesen adta kezembe.
Azt sem tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

Rejtett az erdő lombja. Az
ötlött belém: ez a tavasz!
Egy szóval láttam, hogy ez egyszer
a földön isten lett az ember.
Most már tudtam, mi van velem,
s miféle csodát lát szemem.

RÓNAY GYÖRGY

LÁTOK EMBEREKET ÉLNI

Látok embereket élni,
sokakat semmibe térni,
néhányat előre törni.
S egynek adatott elérni:
fellebegő-könnyen élni.

*

Óh, a kék balgákat őriz,
idejükkal múlnak ők is,
olyanok, akár a kérész.
Küzdve tajtékkal, viharban
száguld a bölcs szakadatlan,
tusája: véget nem érés;
kijátssza így az időt is,
akkor az járom alatt van,
s az erő a bölcseké lesz.

*

Csak az istenek pihennek,
nékik jut az élvezet,
s tettek adnak életünknek
gyönyörködni lényeket.

MÁRTON LÁSZLÓ

AUGUST WILHELM VON SCHLEGEL
(1767-1845)

VERS

ÚJ VÁGY

Szerelemvágy, itt vagy újra,
szívemből dobogsz te föl?
Lágy habok így fodrozódnak
színén szellő-járta tónak,
ahogy parton-símogatja,
úgy futos szívem körül.
Új kívánság, új öröm.

Szél, becézz, vizecske, fodrozz!
Ismerem furfangotok.
Húsen hozzánk áramoltok,
bájjal bűvöltök bennünket,
öletekben fürödjünk meg:
s jámbor szívünk mit kapott?
Veszteséget, bánatot.

Egyszer csaltatok meg engem,
lágy fuvallat, víztükör!
Alá lendültem sováran,
hullámba merítve mellem;
ringatott a langyos áram,
körül sima víztükör.
Fönn azúr menny tündököl.

Ó, borús lett fönn a kékség
s lenn a hullámtánc be' vad,
szélfuvallatból üvöltés.
Szirt és örvény közt magamban
jajgattam, sápadt ajakkal,
segítség! Szívem szakad,
fürdő s tréfa átkosak.

Éjből, dühből, torlódásból
- rémség távol és közel -
parti nádig evickéltem,
istenek oltalma vélem,
s ím, ismét azúr menny lángol!
Halk szelek távol s közel!
S tótükör, míg lát a szem!

Ég felé hálám rebegni
elcsigázva szállt a szó.
Ám haragra gyúltam gyorsan,
énekelve esküt mondtam:
ember- s isteneknél semmi...
Mély- s magasban egy a jó:
légy hamis, akár a tó.

Habok, bár nyeltek könnyel
dalt s kint, mely engem gyötör,
ám ha mellem vágytól rezzen,
s dobogtatja hullámzástok,
eskümet dübörgöm rátok,
partról szitkom hull özön:
mosolysíma sírgödör!

SOLYMOS IDA

FRIEDRICH VON SCHLEGEL
(1772-1829)

VÁLOGATOTT VERSEK

A KÖLTŐ SZOKÁSA

Hogy zúgátja szél az erdősötétet,
miközben csattogányok énekelnek,
a víg madár örvend a kikeletnek,
e messzi hangot hallgatnunk ígézet.

Hallhatjátok, tetszés szerint cserélget
szemlélődést, szelíd sóhajt, keservet,
tréfálkozást, kockáztató szerelmet,
s ettől lesz a látnok isteni részeg.

Letűnt hazák vágyai csengnek ebben,
amelyek hol játékosan fakadnak,
hol komolyan rejtelmeket közölnek;

jelképei a megérzett igaznak,
reményjelek közalgó kikeletben,
amelyek már heves lángokba dőlnek.

VIOLA JÓZSEF

TAVASSZAL

Mily boldog a lélek öröme kitárva,
ha új tavasz éled,
s zeng bátran az ajkon az ének,
gyeplőtelenül nekivághat a térnek,
nyílhegygel a cél közepébe találva.

Forró örömet hirdetnek a rétek;
fák közti homályon
rózsállva szövődik az álom,
erő dagad és félelmek enyésznek.

Nő képzeletünk, kőszál se merészebb,
tüzes paripákra
szállnak különös figurák ma,
míg béke özönlik ezüst folyamagyba,
s a szent panaszok visszhangjai mélyek.

Ha hetyke sorok tódulnak a szájra,
s szárnyalnak a halk szók,
fölnyílnak izzva az ajtók,
s tavasz jön, az istenek isteni társa.
Búsonghat-e dal, mit büszke dagálya
sodrán visz az élet?
Hisz látja, ha pirkadat ébred,
s szívében a föld remegései élnek,
míg újra kiönt az örök folyam árja.

KÁLNOKY LÁSZLÓ

A KÖRÜLMÉNYEK

Minden kímélet ránk varázslatul hat;
reményünk elvesz, míg célra törekszünk,
még körül se nézünk, és megöregszünk,
s a belátásba belerokkanunk majd.
Friss virágot tépni a durva tud csak.
Mi úgy élnénk, hogy tapintat az elvünk,
okos, művészi lenne a szerelmünk,
ésszel s illemmel elnyomnánk magunkat.
De nagyság kell nekünk, mely ismeretlen,
mihez kevés egyenlet van megadva,
ezért volt s van megnyugvás itt örökre;
s mert kételkedünk, számítunk szünetlen,
végül létünk, a szabad, szüzi, lanyha,
egy szál tévedéssé fonódik össze.

VIOLA JÓZSEF

SZÍNJELKÉP

Hadd rakjon fehér oltárt a nemes kedv,
szórjon az ábránd bíborszínű lángot,
s a szerelmet középen ott találod,
hol zöldfényű tűzoszlopok remegnek;
barna fürtök mirtusszal elegyednek,
arany gyümölcscsel áll eléd barátod,
húgok kötnek rád babér- s rózsaláncot,
gyermek virágdíszben közelednek. -
Régi festőknek volt jámbor szokása
egy vonással értelmezni a képet,
a színek egyességét kiemelve;

e dal sem művel kevésbé merészet,
ha a költészet magvát magyarázza,
száz színt szórva az édes szerelemre.

KÁLNOKY LÁSZLÓ

A KÖLTŐ

Mit kívánnak érzékeink töretlen?
Hogy eltűnjenek a mindenbe halva.
Mi sürget célra, a legmagasabbra?
Elválni innen, s lenni tiszta szellem.

Boldog istenek, itt áll hálatelten,
ki magát felsőbb szolgálatra adta,
s a szent természetben folyik le napja,
hagyjátok, hogy a friss párába vesszen.

Édes ritmussal vígan száll a lélek,
és elmereng, hogy ez mit is jelenthet,
hogy tán az Isten már betölti vágyát.

És úgy óhajt a dalban lenni szépnek,
hogy míg a lángjáték süti a testet,
ő szellemként halk leheletbe vált át.

VIOLA JÓZSEF

A BOKROK

Homályos ligetekben
hűvös és gyöngye szél kel,
csak az ég mosolyog le
ezer fénylő szemével.
Csak egy szellem motoszkál
a tenger morájában
s a szóokban, mik a lomb közt
susognak haloványan.
Így zúg hullámra hullám,
hol gyászolnak a lelkek.
Így jön szó szóra, melybe
életet ők lehelnek.
A tarka földi álom
hangjain vontatottan
zeng át egy messzi hangzat,
ha figyelünk titokban.

KÁLNOKY LÁSZLÓ

A KÖLTŐ

Sűrűbb redőket vet sötét kabátod,
elhaltak a baráti csevegések;
hol mélyről ének buzgott minden lénynek,
néma magány uralja a világot.

Nagy röptére szíved most kell kitárnod,
képzeleted már ki tévesztené meg;
mi tarkán díszlik, majd sötétbe mélyed,
nem hervad a fény, mit senki se látott.

Jöjj el, borzongások szentséges éje!
Fények fényére hívöd tőled eszmélt.
Szűk falak közül fel, a mindenségbe!

Ő a természet bensejébe megtért,
s nem búsítja hívságok tündöklése,
mert a kötést szeméről már levették.

GARAI GÁBOR

ERDŐBEN

Szélsuhintás, Isten szárnya,
erdő mélyén hűs az éj;
mintha hős kengyelbe háгна,
gondolat hatalma kél.
Vén fenyők gallya ahogy zsong,
szellemek hulláma borzong.

Fenséges a láng világa,
hajnalpír ha járja át,
s mely esőt hord a határra,
a villám és hord halált.
S ím, a láng fellobban itt lenn,
fölrendelte tán az Isten.

Lágy források suttogása
kínból bűvöl szirmokat,
ám a gyász gyöngéd habzása
szíven üt és hívogat:
elszállt a szellem magasba,
csábos hullámoktól csalva.

Létünk, ha burkát taszítja,
s ösztönünk, ha dúl heve,
szerelemmé csillapítja
a szellem lehellete.
S hogy teremtvő szellő járja,
ráérez a lélek tája.

Szélsuhintás, Isten szárnya,
erdő mélyén zord az éj!
Megeresztve kantárszára,
gondolat hatalma kél,
halld, a légben, meg se borzong,
a szellemek dala hogy zsong.

GARAI GÁBOR

JÓ MEGMERÜLNI A TÁRS SZELLEMÉBEN

Jó megmerülni a társ szellemében,
hasonulván látni őt mint magunkat,
amivé lehet, tudni, mint a múltat,
benn-alvó világokat látni ébren!

Bármennyi titkot tártunk föl a fényben,
s ráhagyjuk bár a lélekre, vajúdj csak,
az elsőről a szellem mit se tudhat,
idegen titkot les némán a mélyben.

Sebet magán a szerelem eképp üt,
s a társ mintha messziről közelegne,
mégis a telt vágy híján van a Legszebb:

de ahogy először egymásra néztünk,
olyan volt, mint ha, legfőbb társra lelve,
az Egyetlen fénye vall új szerelmet.

GARAI GÁBOR

JOHANN LUDWIG TIECK
(1773-1853)

VÁLOGATOTT VERSEK

VÁGYAKOZÁS

Mért e vágyak?
epedések?
Könny, temérdek,
ó, ha támad,
messze áhít,
hol az ég szebb
fénye csábít.
Puha szél leng,
hint nyugalmat,
meredélyen
illat-éden,
dalfuvallat.
Szellemcsínyek,
könnyű szívek.

Ó jaj, hogy áhít szüntelen,
te ismeretlen föld, szívem.
Soha sem jutok tehozzád,
 vágyam bárhogya is hevít!
Tenger nem sodor vitorlát,
 mely fürgén feléd repít?
Szem nem járta messzeségek! -
Rajtam súlyos kötelékek,
csak ha álom száll szememre,
látom partotok derengve.
Mintha egyre hívna onnan -
emberkéz az? jóbarát?
El kell tűnjön képe nyomban,
rút erőszak nem bocsát.

Mért e vágyak?
epedések?
Könny, temérdek,
ó, ha támad,
messze áhít,
hol az ég szebb
fénye csábít.

TANDORI DEZSŐ

ÉDES SEJTELEM

Víg tavasz kél vándorútra,
lábnyomán virágözön,
zöld az erdő árnya újra,
csalogánnyal rádköszön.
Hű barátok visszajönnek,
kék az ég, pacsirta száll,
áll az erdőn boldog ünnep,
trillás, víg szelek röpködnek,
leng a rétről illatár.
Ó, mily édes, tiszta vágyak
ejtik foglyul szívemet,
bánatot nem ismerek,
szemem örömkönnnybe lábad.
Messziről jött szép Igéret,
otthonos vagy házamon,
vártalak rég, jól tudom:
szerelem küld követének.
Piros ajkak csókja, néked
szóljon hát imádatom.

TANDORI DEZSŐ

ERDŐBEN

Fürge ész, tiszta szív
boldogít,
árkon-bokron útra hív.
Éj neszel.
Vadra fel! vadra fel!
Míg a hajnal pírja kel.
Dal ha cseng,
kürt ha zeng,
kürt ha zeng, és dal ha cseng,
ráekhóz a sűrű fent.
Kedvesemnek hangja, ó,
csíntevő és csábító
sűrű erdő hajnalán,
kedvem mégis akkor él,
hogymint vadra űz a vér
kürt szavának hallatán.
Szíved bármi bűn mereng,
felvidíti dal, ha cseng,
dal ha cseng s a kürt ha zeng.

TANDORI DEZSŐ

ŐSZI DAL

A rétnek szállt egy kismadár,
s akár a harsány napsugár,
zengett bűvös szavú dala:
Nagy ég! én is szálllok tova,
el! el!
búcsúzni kell.

Hallgattam ezt a réti dalt,
oly boldog lettem s oly kihalt,
zord vígság, szép szomorúság
hullázott a szivemen át:
te! te!
melyikbe halsz bele?

De látva, hull a sok levél,
így szóltam: Ó, az ősz, a tél!
S mint nyári fecske búcsut int,
akképp szerelmes vágyaink:
el! el!
ha a perc közel.

De visszatér a napsugár,
s zengett nyomán a kismadár
könnyes arcomra válaszul:
Ne hidd azt, hogy a vágy fakul,
ne! ne!
örök tavasz ígérete.

TANDORI DEZSŐ

ÉJ

Vándor lopakszik a csendes éj
szélfúttá leple alatt,
sóhajt és sír, motyorogva beszél,
s így szólít csillagokat:

Keblem dobog, szívem nehéz,
magányom mostoha;
jón-rosszon az út, de honnan, és
azt sem tudom, hova.
Ó, apró, arany csillagok,
fényetek oly távol ragyog,
máshol vagyok,
tőletek oly távol vagyok!

Hall akkor csengő hangokat,
s az éj felfényesül;
s érzi, szivéről súly szakad,
lelke ébred s derül:

Ember, távol vagy és közel,
de nem vagy egyedül,
bízz! halk fényünk sosem hagy el,
égünk hű jeleidül.
Mi, apró, arany csillagok
nem leszünk örök távolod;
ragyog, ragyog:
fényünk gondol rád, tudhatod.
TANDORI DEZSŐ

AZ IFJÚ

Mit mondsz, ó, erdő? Virágok miféle
édességét vágyom beszívni mélyen?
Csendes vizek, az árból, szinte érzem,
egy szó szökne belém, üdvöztetésre.
Nap, te, ki engem beburkolsz a fénybe,
szín, amely virágokban hal meg éppen,
láng, mi a zöldben csak fakulva ég benn -
dal, ár, fény és virágszedés mivégre?
Ez nő meg bennem, mint vak éj egészen,
mint hajnalpír az éjt lenyelni vágyja,
mint lanyha este folynak lomha fények.
Az egységben minden bomolva szétmegy:
mint vak erők, eszméletért tusázva,
nem emlékszem rá, hogy mi vagyok, én sem.
VIOLA JÓZSEF

KÉTSÉG

Fájdalom vagy öröm árja,
mely bensőmön átvonul?
Hervad szívem régi vágya,
s friss virág ezer virul.
Könnyek alkonyán keresztül
messzi nap küld új tüzet.
Vágyam sóvárogva rezdül:
közeledjem? Merhetek?
Ah, lehullt a könny, sötét lett
körülöttem hirtelen.
Vágyam vissza mégse térhet,
a jövő reménytelen.

Verj hát zakatolva szívem,
ontsd arcom a könny özönét,
a kéj keserű ma nekem,
s éjszinü kriptá a lét.
Büntelen, árván
túrva mi vár rám?
Álmom sem menedék:
száz kusza képzet
szántja nyüzsögve a mélyet.
Magam sem ismerem még.

Figyeljete, jó csillagok az égen,
s te nyári mező, viruló!
Végső, nemes esküm e szó:
őt sose kérem,
s eldobom éltem.
Ah! Csak az ő szeme osztja a fényt,
az üdvöt, erőt, a reményt!

CSENGERY KRISTÓF

ZÖLD ÁRNY TAKAR ITT

Zöld árny takar itt, puha este,
pihenj hát kedvesem el,
szél surran a fűbe zizegve,
hűsítve legyezget az este,
s hű szerelmem figyel.
Álmod ha mély,
halkan zsong majd az éj,
tiéd vagyok, ne félj.

Csitt, most ne zavarj, te vidám dal,
hol ő aluszik szeliden!
Elszunnyadt már a madárraj,
s nem harsan a légbe vidám dal,
húnyd hát le szemed, szívem.
Álmod ha mély,
míg leszáll az éj,
őrződ leszek, ne félj.

Altatót ti zúgjakok csak,
csermelyek, lágy dallamok!
Szép szerelmi mámoroknak
halk igéi, zsongjakok csak,
s könnyű álmot hozzatok.
Susogj, berek, mesélj,
aranyló méhraj, zöngicsélj,
s ringasd el őt, ha jó az éj.

CSENGERY KRISTÓF

BÁNAT

Mily gyorsan elszáll
báj, tünde fény:
reggelre gaz vár
csokrunk helyén,

mely tegnap lángolt
- pompás csoda -,
ám elvirágzott
az éjszaka.

Elillan éltünk
hulláma is;
víg tettetésünk
talmi, hamis.

Nyugszik napunk már,
emléke rőt,
s növekvő árny jár
az éj előtt.

Szökik szerelmünk
s pusztába tér.
Virulna bennünk! -
e vágy kísér.

Ám kínra, gyászra
virrad napunk,
sugár nem áldja
tört csónakunk.

Elérhetetlen
már szép hazánk:
a part kietlen,
s éj hull le ránk.

CSENGERY KRISTÓF

A TÜNDÉREK DALA

Fuss, víz; habod jön és illan,
égre villan
tükröd egyre fényesebben,
lágy alkonyi pára lebben,
s a madarak dala szól
a fenyvesből, a hegyek alól.

Rőt és arany a fonálunk,
amit villogtat a cséve
s belebocsátunk
virágok harmat-vizébe;
majd ha rokkánkon forog,
még fényesebben ragyog.

S ha minden fényt együvé fonánk,
szövünk belőle szövedéket,
sok munkával díszes éket,
el is készült ünneplő ruhánk,
felöltjük, s nézünk a nap sugarára;
ring alattunk virágok szirma, szára,
míg az égen dereng az esti pára.

MÁRTON LÁSZLÓ

A SZERELMES

Ahogy jönnek-mennek árnyak
s felhőzik a nap tüzét;
kábultan ragyog a rét,
de máris a napsugárnak
fénye fakul, a határnak

csak tompa zöldje marad:
szívem egy időben ad
szállást kinnak és örömnnek,
és amint egymásra jönnek,
lelkem árad és apad.

Öröm ez vagy fájdalom?
Bágyadásnak enyhe szárnya,
mint az erdő hűvös árnya,
mint ha tarka-sok szírom
tükröződik a habon,

s öntudatlanul ragyog;
mint ha dús lankán csobog
tisztá forrás: lám, legyűri
bozótosát, bárha szűri
kristály-szárnyát ága-bog.

Nézd a tavasz pompa-fényét!,
kavarog a lanyha szellő,
virágok fölött szökellő.
Nézd a fák virág-reményét
és a lepke játszi lényét.

s a méheket és a földdel
bókoló fűvet: kizöldel!
S a sok tiszta kicsi forrás
ringatózó, locska, formás
medrén tajtéktánc ömölt el.

És az erdők dalra kelnek;
gyöngéden szeretve nézik
egymást a lombok, becézik,
csak csókolnak és ölelnek!
A madarak csivitelnek,
zendítik jókedvüket,
zeng a zöldselymű liget
csalogányok énekétül,
hogya visszhang beleszédül,
annyi szólama lehet.

A pázsiton a virágok
nem viruló csillagok?
Fény-tüzük nekem lobog,
szememmel nyomukba hágok:
messzi-közeli világok.

Szeretnék én is örülni,
tavasznak szívére dűlni
s arra kérni: vagy ne szítsa
vágyamat, vagy csillapítsa;
vagy segítsen végre hűlni.

MÁRTON LÁSZLÓ

SUTTOGÓ SZELLŐ HA TÁMAD

Suttogó szellő ha támad,
barátként ölel körül,
szól: miért emészt a bánat?,
nézd, az ég vidul-derül;
ha szíved nincs egyedül,
vége lesz a bú-bajának.

Dal a szava szerelemnek,
mert az ész rideg neki,
csak hangokban szereti
mind, amik benne teremnek.

Örökre nekünk zenél,
ha zenének hangja kél;
szavak nélkül is beszélhet,
s többet mond mindenkinél:
amikor másokat éltet,
a szerelem akkor él.

MÁRTON LÁSZLÓ

FELISMERÉS

Annak, aki nincsen beavatva,
sötétlő tudás értelme nincsen adva,
nem szól néki szellemek zenéje,
és a szépség fénye sem ragyog feléje,
és a szívében sem ég a jel,
mely a választottakhoz emel,
a láng, amely a szellemre lel.

MÁRTON LÁSZLÓ

AZ ERDŐ

Águnk koronája
a szabad, magas ég,
s így dús ragyogása,
lágymélysége miénk:
ujjunk, meg a gallyat, a lombját
játszó szellők telizsongják,
s zeng benne madár elég,
száz gyökeréig boldog, víg e vidék.
Ringunk, susogunk, fuvalunk,
mennyei kék íve a sátrunk,
s minden pici szél a barátunk.
Szép tavasz!
Szép tavasz!
Gyere, üdv neked alkonytájt s korareggel,
s üdv újra, napestig:
jőjj, ember, búd feledd el
árnyunk enyhén, hol üdül, ki lefekszik.

CSENGERY KRISTÓF

A FORRÁSOK

Vándorolj vidám kedéllyel!
Forrás célját csúcsához méri,
majd lesiklik, szenny nem éri,
szomszéd rét s völgy hogyha kéri,
enyhét köztük hinti széjjel.
Szurdokok zord magja-mélye
rejtett, szellemek csapatja,
s most szökünk, erőre kapva,
bérci útra, fel, magasba:
vonz a csillag éji fénye.

Minden összefügg a Rendben:
egy a szív csak, mely vezérel,
dobbanása messzi fényjel,
lét új létet érte érlel,
perceink uralja fennen.

CSENGERY KRISTÓF

TRÉFA

Víg kedvet
s keservet bájolni igézve,
s ha fájna
a játszma,
nem vésni be mélyre,
kevésnek erénye;
több véli: a béke
csak egy utat enged.
Nincs mért irigyelned
e fajt s e fegyelmet:
derűjük, ez ernyedt
álmot, s a keservet
- lám - összekeverted.

CSENGERY KRISTÓF

HOLDVILÁGOS BŰVÖS ÉJ

Holdvilágos bűvös éj,
értelmünket győzd le hát,
kelj, csodás, mesés világ,
ős pompádban újra élj!

LATOR LÁSZLÓ

A NAGYBÁCSI AZ UNOKAÖCSHÖZ

Kit csendes-édes éjjelen
nem csókolt még magány,
s virrasztván, telihold sosem
leste hegy magasán,
nem tudja, mily varázs terem
kövön, bokrok bogán.
Sötét, nagy, csendes éjjelem,
üdvöz légy, szállj le rám!

TANDORI DEZSŐ

ELSŐ TALÁLKOZÁS

Ó, édes áldott éj, midőn a fák ott
szellemhangokkal zúgtak a sötétben,
beszélgettek a folyóval serényen,
s keltek a holdból lágy szerelmi álmok.

Éreztelek, magas csillagvilágok!
A szív vágya leste, féltem s reméltem
édes szavad, de elillant az éjben,
szidtam magam, hogy oly sokáig várok.

Hozzád a zöldből nem szállt pillantás,
csak egy kézszorítás kellett, hogy kivallja
a csillagírást, égve fenn az égen.

Te eltűntél, és én száműzve néztem
utána a búcsúzó csillogásnak,
csak az erdő figyelt panaszszavamra.

GARAI GÁBOR

-&-